

Center
of Excellence
in Finance

ERP yapısal reformlarının öncelik sırası

Süreç, sorumluluklar ve metotlar

Jelena Rančić

Funded by the European Union.

Fiscal Implications of Structural Reforms

Sunumun yapısı

- **Öncelik sıralaması yapmanın önemi nedir?**
- **Karar almada sorumluluk ve hesap verebilirlik**
- **Öncelik sıralaması yapma sürecinde kullanılan kriter türleri**
- **Tekliflerin hazırlanması ve geliştirilmesine yönelik metotlar ve metodolojiler**
- **Yatay ve düşey koordinasyon ve STK ve Hükümet Dışı Kuruluşların önemi**

Öncelik sıralaması yapmanın önemi

- Hükümetin ekonomik ve mali politikasının „ana“ amaçlarını yansıtmalıdır
- Somut yapısal reformların uygulamaya geçirilmesi için gerekli zamanı dikkate almalıdır
- Makroekonomik perspektiften değerlendirilmelidir – “reformlar ekonomik koşulların uygun olduğu zamanlarda en iyi şekilde uygulanır”
- Bazen “Azı Karar”dır
- Önemli olan, kaliteli yapısal reformların mevcut ekonomik çerçeveyi ve ortamı yansıtacak şekilde düzenlenmesidir
- ERP'ye yalnızca gerçek yapısal reformlar dahil edilmelidir

➤ **Siyasi ekonomi her zaman öncelik sıralaması yapma sürecine dahil olmaktadır**

Yapısal reformların öncelik sıralaması & siyasi ekonomi

- Yapısal reformlar „seçmen üzerindeki maliyetler“ perspektifinden ele alınmalıdır
- Yapısal reformun uygulama süresi
- Ekonomik faaliyet durumu (GSYİH büyümesi)
- Teklif edilen yapısal reformun türü ve dağılımsal etkileri
- Uygulamada yeterli desteği sağlamak için iyi iletişim kurulması, şeffaf ve tarafsız olunması

Sorumluluk ve hesap verebilirlik

➤ İcracı Bakanlık
veya başka bir
kurum / kuruluş
yapısal reform

Öncelik sıralaması sürecindeki kriterler

- Nitel ve / veya nicel kriterler
- Somut yapısal reformun yapısına bağlı olarak mümkünse ikisi de kullanılmalıdır

Yapısal reformların nitel değerlendirmesi

➤ Ekonomideki
yapısal
deęişiklikleri
gerçekleştiren

Yapısal reformların nitel değerlendirmesi

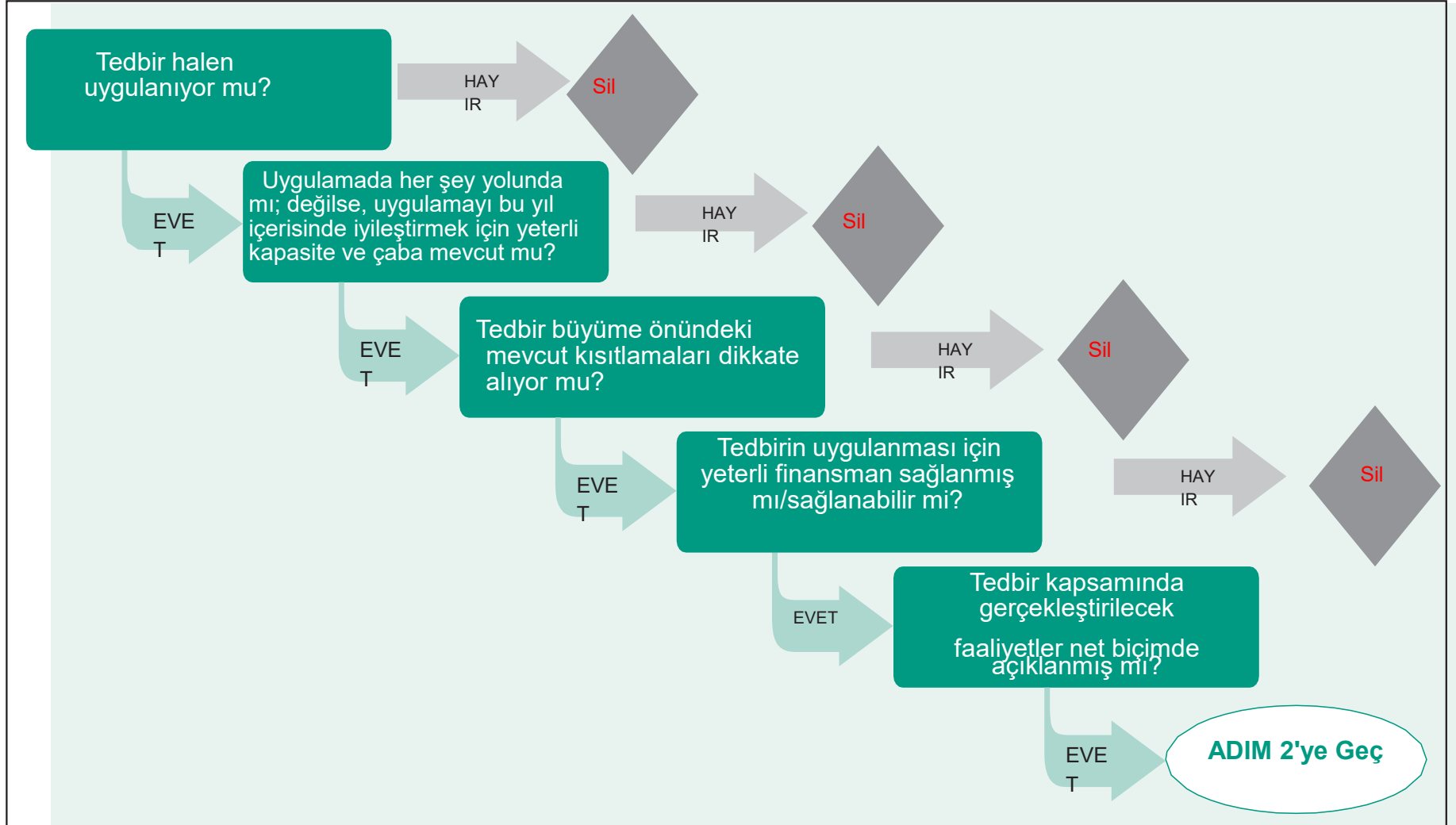
- ERP Öncelik sıralaması aracı / OECD
- Tarama soruları
- Değerlendirme soruları
- Bütünsel değerlendirme
- GSYİH büyümesi, istihdam ve bütçe üzerindeki etki
- Uygulama örneęi (Karadağ)

Nitel değerlendirme - OECD Öncelik Sıralaması Aracı

Metodoloji aşağıdaki üç adım üzerine kuruludur:

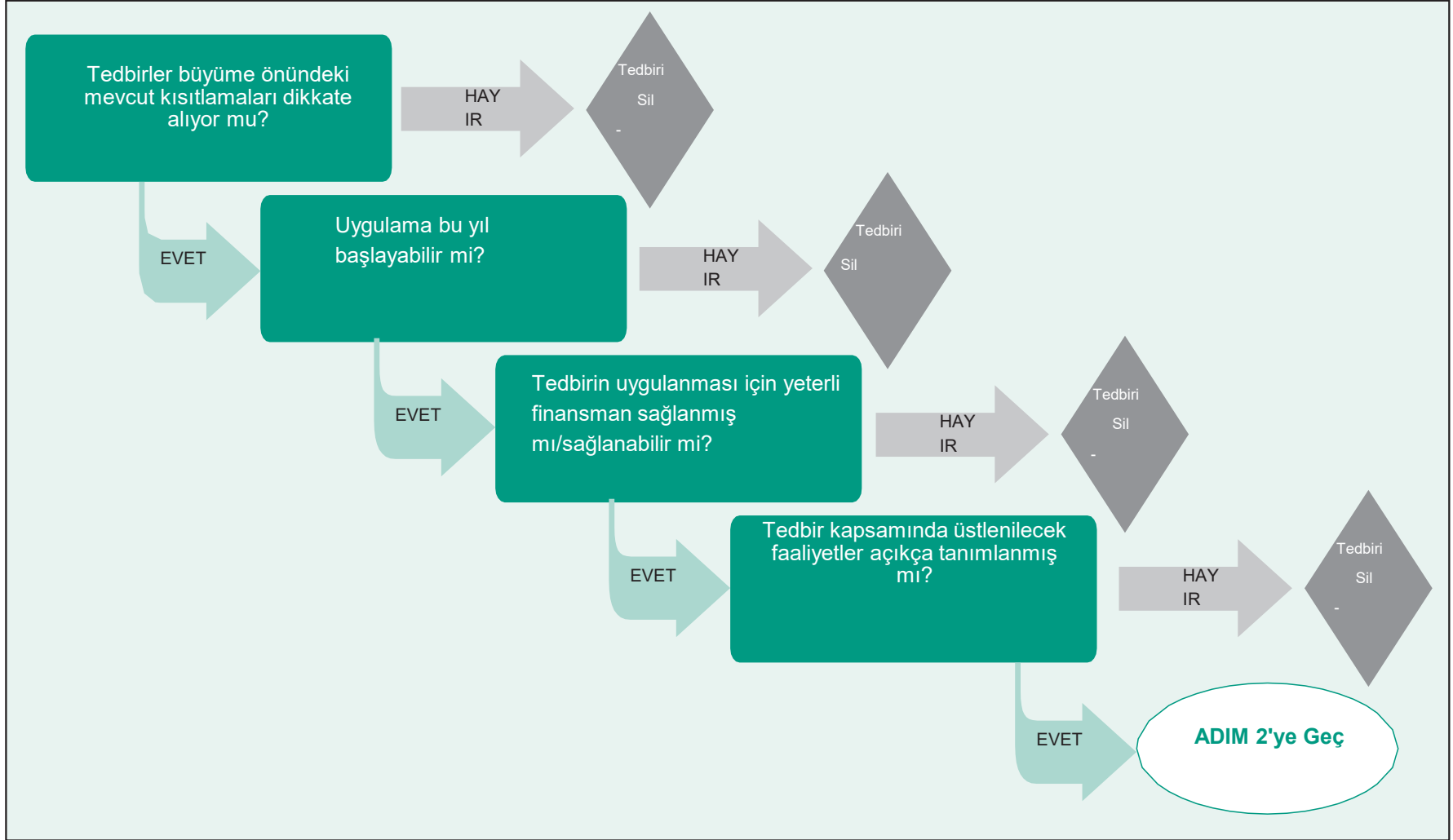
1. Tarama soruları - önceki ERP'lerden sürdürölen reformlar ve / veya yeni reformlar
2. Tedbirlerin değerlendirilmesi - Tedbirlerin puanlanması (büyüme, rekabet gücü ve istihdam üzerindeki etki) ve nitel değerlendirmesi (karmaşıklık ve uygulama riskleri)
3. Bütünsel değerlendirme - dengeli bir öncelikli tedbir dizisinin oluşturulmasındaki son adımlar

Mevcut yapısal değerlendirmelere yönelik tarama soruları - adım 1

Yeni tedbirlere yönelik tarama soruları - adım 1

Tedbirlerin değerlendirmesi - adım 2

➤ Etki puanlaması:

1. Ekonomik rekabet gücü ve büyüme:

- 10 puan - büyüme önündeki asıl engelleri dikkate alıyor
- 8 puan - büyük çaplı büyüme tedbirleri içeriyor
- 6 puan - orta düzeyde etkili
- 0 puan - düşük düzeyde etkili

2. İstihdam üzerindeki etki:

- 5 puan - doğrudan etkili
- 2 puan - dolaylı etkili
- 0 puan - düşük düzeyde etkili

Tedbirlerin değerlendirmesi - adım 2

➤ Önlemin üzerindeki nitel bilgi şunlara dayalıdır:

1. Uygulamanın kompleksliği - yüksek / orta / düşük
2. Uygulama riskleri - yüksek / orta / düşük
3. EC tarafından sağlanan bir önceki ERP'deki önlemin değerlendirmesi - pozitif / negatif

Bütüncül revizyon - adım 3

➤ Öncelik önlemleri dizisini geliştirmek:

1. İlk 15 önceliklendirme önleminin listesinin 2. adımdaki değerlendirmesine dayalı olarak 20 önceliklendirme önlemi hazırlanmalıdır. Bu liste önemli nitel eksikliklerin olmadığı varsayıldığı takdirde asgari 8 puanlık eşığe tabi olacak önlemler içermelidir.

2. Bütüncül revizyon kriterlerini kullanarak öncelik listesinin eleştirel değerlendirmesini yapın

3. Son olarak, eğer iyi dengelenmiş ve anlamlı nihai

Bütüncül revizyon kriterleri - adım 3

➤ Önceliklendirme

önlemleri büyüme

için tüm etkin

kısıtlayıcıları ele

almakta mıdır?

Uygulamalardan örnekler - Karadağ - iş çevresi ve kayıt dışı ekonomiyi azaltma alanındaki SR'ler

RM sayısı	Öncelikli reform önlemleri	Etki skoru (ağırlıklı)	Rekabetçilik üzerinde etki	İstihdam üzerinde etki	Mali sürdürülebilirlik üzerinde etki	2020 Mayıs ayında verilen Politika Rehberliği	Uygulayıcı bakanlık
5	MSME'lerin rekabetini ve yeni piyasalara erişimini artırma	8	Büyük	Dolaylı	Negatif	4	Ekonomik Kalkınma Bakanlığı
6	Kayıt dışı ekonomiyi bastırmak için alınan önlemleri geliştirmek ve uygulamak	13	Kayda Değer	Dolaylı	Pozitif	4	Ekonomi ve Sosyal Refah Bakanlığı
7	Vergi İdaresini reforma tabi tutarak kayıt dışı ekonomiyi bastırmak	10	Büyük	Dolaylı	Pozitif	4	Ekonomi ve Sosyal Refah Bakanlığı
8	Giderlerin kaydının tutulması	12	Kayda Değer	Dolaylı	Tarafsız	4	Ekonomik Kalkınma Bakanlığı ve Ekonomi ve Sosyal Refah Bakanlığı
9	Elektronik kamu tedarik sistemi (EPPS)	10	Büyük	Dolaylı	Pozitif	/	Ekonomi ve Sosyal Refah Bakanlığı

Nicel değerlendirme

- Belirli SR'nin GSYİH üzerindeki etkisi ve onun ana bileşenleri (yatırımlar, ihracat, vb.)
- Rekabetçilik üzerindeki etkiler
- İstihdam ve işgücü piyasası üzerindeki etkiler
- Çevre koruma üzerindeki etkiler ("Yeşil Anlaşma")
- Mali bedeller / bütçe bedelleri
- Kamu gelirleri üzerindeki etki (artış/azalış)

Etkinin boyutu

Zaman çerçevesi

- Küçük etkiye karşı büyük etki - yanlı değerlendirme (örnek - Sağlık sektöründeki süreçlerin dijitalleştirilmesi)
- Yeterli zaman dilimi nedir? Kısa dönemde (dijitalleştirme), orta dönemli (mali destek) ve uzun dönemli (eğitim)
- Makroekonomik göstergelerin etki değerlendirmesi için Mof'nin Makro departmanlarıyla koordinasyonu ve işbirliğini geliştirmek ve kolaylaştırmak.
- Önceliklendirilmiş SR'lerin toplam etkisinin özeti sunulmalıdır

SR'nin önerisinin hazırlanması için metodlar/metodoloji - bazı ipuçları

Tüm ülkeler ve
SR'ler için her
sorunu ele alacak
tek çözüm yoktur

SR'nin önerisinin hazırlanması için metodlar/metodoloji - bazı ipuçları

- Eğer bir bütçe takvimi mevcutsa (Bütçe sistemi kanunu gibi kamu maliyesi üzerine Teşkilat Kanunu tarafından önerilen), mümkün olduğunca uymaya çalışın
- Devam etmekte olan SR'ler için uygulama sürecinin etkilerini hesaplamaya çalışın ve neden bir sonraki ERP döngüsünde muhafaza edilmesi gerektiğiyle ilgili "makul ve değerli" argümanlar hazırlayın.
- EC Kılavuz Notunda sağlanan talimat ve tavsiyeleri mümkün olduğu kadar sıkı bir şekilde uygulayın.

Koordinasyon süreci

- Önceliklendirme koordinasyon ile eşit değildir
- Sorumlu LM'ler ve MoF arasında sorunsuz koordinasyon kritik öneme sahiptir
- Ancak aynı zamanda LM'lerin kapasitelerini artırmanın yanı sıra SR'nin hazırlanması ve belirli LM'nin finansal/bütçe dairesi için sorumlu kişilerin arasındaki koordinasyonu sağlamak önem arz etmektedir
- Makroekonomik bileşenler ve genel mali çerçeveye uyumu hakkındaki etki tahmini için MoF'nin Makro mali Departmanlarının daha yüksek paydada katılımı gerekmektedir
- ERP hazırlık sürecinin koordinasyonundan sorumlu LM'ler, Ekonomi Bakanlığı ve diğer kurum / yetkili kuruluşlar arasındaki koordinasyonu geliştirmek ve "sorunsuzlaştırmak"
- SR hazırlık ve uygulama sürecinin farklı aşamalarında CSO'ların ve NGO'ların oynayacağı roller önem ve değer arz etmektedir